

Міністерство освіти і науки України
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Кафедра філології

Реєстраційний № _____

Кваліфікаційна робота
ЛЕКСИЧНІ СИНОНІМИ В ТВОРІ ДМИТРА КЕШЕЛІ
«ТЕРЕН ЗАЦВІВ»

ПЕВСЕ ВІКТОРІЯ МИХАЙЛІВНА

Студентка IV-го курсу

Освітня програма: Середня освіта (українська мова і література)

Спеціальність: 014 Середня освіта (Українська мова і література)

Рівень вищої освіти: бакалавр

Тема затверджена на засіданні кафедри

Протокол №107 / 14.10.2024

Науковий керівник: Вайдич Тетяна Василівна,

ст. викладач кафедри філології

(науковий ступінь, вчене звання, посада)

Завідувач кафедри: Берегсасі Аніко Ференцівна,

зав. кафедри, доктор габілітований, професор

(науковий ступінь, вчене звання, посада)

Робота захищена на оцінку _____, «___» _____ 2025 року

Протокол № _____ / 2025

Міністерство освіти і науки України
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Кафедра філології

Кваліфікаційна робота

ЛЕКСИЧНІ СИНОНІМИ В ТВОРІ ДМИТРА КЕШЕЛІ
«ТЕРЕН ЗАЦВІВ»

Рівень вищої освіти: бакалавр

Виконавець: студентка IV-го курсу

ПЕВСЕ ВІКТОРІЯ МИХАЙЛІВНА

Освітня програма: Середня освіта (українська мова і література)

Спеціальність: 014 Середня освіта (Українська мова і література)

Науковий керівник: Вайдич Тетяна Василівна,

ст. викладач кафедри філології

(науковий ступінь, вчене звання, посада)

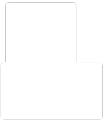
Рецензент: Газдаг Вільмош

доктор філософії у галузі мовознавства, доцент, доцент кафедри філології

(науковий ступінь, вчене звання, посада)

Берегове

2025

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою ЗУІ
Протокол №2 від „28” лютого 2024 р.
Ф-КДМ-3

Ukrajna Oktatási és Tudományügyi Minisztériuma
II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Filológia Tanszék

LEXIKAI SZINONIMÁK DMYTRO KESHEL
A GALAGONYA VIRÁGZÁSA CÍMŰ MŰVÉBEN
Szakdolgozat

Készítette: Pösze Viktória
IV. Évfolyamos Középiskolai oktatát (ukrán nyelv és irodalom)
szakos hallgató

Témavezető: Vájdics Tetjana
Adjunktus, Filológia Tanszék
(tudományos fokozat, cím, tisztség)

Recenzens: Dr. Gazdag Vilmos,
PhD, docens, Filológia Tanszék
(tudományos fokozat, cím, tisztség)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. СИНОНІМІЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ЛІНГВІСТИЦІ.....	7
1.1 Класифікація синонімів у наукових дослідженнях.....	7
1.2 Функціонально – стильові особливості синонімії.....	12
РОЗДІЛ 2. ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИЙ АНАЛІЗ СИНОНІМІВ В ОПОВІДАННЯХ Д. КЕШЕЛІ «ТЕРЕН ЗАЦВІВ».....	16
2.1. Іменникова синонімія	16
2.2 Синонімія дієслів	25
2.3. Прикметникові синоніми в оповіданнях Д. Кешелі.....	31
2.4. Прислівникова синонімія.....	33
ВИСНОВКИ.....	36
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	39

TARTALOM

BEVEZETÉS.....	5
1. FEJEZET. SZINONIMA AZ UKRÁN LINGVISZTIKÁBAN.....	7
1.1 A szinonimák osztályozása a tudományos kutatásokban.....	7
1.2 A szinonimák funkcionális és stilisztikai jellemzői.....	12
2. FEJEZET. LEXIKAI-SZEMANTIKAI ELEMZÉS A SZINONIMÁKNAK D. KESHEL A GALAGONYA VIRÁGZÁSA CÍMŰ MŰVÉBEN.....	16
2.1. Főnév szinonimák	16
2.2 Ige szinonimák	25
2.3. Melléknév szinonimák D. Keshel műveiben.....	31
2.4. Határozószó szinonimák.....	33
KÖVETKEZTETÉSEK.....	36
FELHASZNÁLT IRODALOM	39

ВСТУП

Лексичні синоніми є важливою частиною української літератури, вони слугують елементом виразності, допомагають авторам створювати різні відтінки значень і забезпечують багатство мови, точність і глибину вираження думок. Тема є актуальною в контексті розвитку сучасної української літератури, зокрема творчості авторів-сучасників таких як: Дмитро Кешеля. Дана тема дозволяє дослідити, як письменник використовує різноманітні мовні засоби для створення образності та глибших значень у своїх творах, також у даній роботі досліджуються синонімічні зв'язки, їх функціонування та роль у художньому тексті, що має велике значення для загального розвитку лексикографії та лінгвістики. Це сприяє розширенню уявлень про функціонування синонімів у контексті сучасної літературної мови.

Художній стиль Дмитра Кешелі потребує окремої уваги через його унікальний підхід до мовної виразності. Таким чином, вищеперераховані виклики потребують детального вивчення та обґрунтування шляхів до їх вирішення.

Мета дослідження. Зосередити увагу на синонімах, їх класифікації в наукових джерелах та їх вплив на текст, відобразити національні та культурні особливості мови. Провести лексико-семантичний аналіз використання синонімів в оповіданнях Дмитра Кешелі, в його творі «Терен зацвів» з акцентом на роль лексичних синонімів у оповіданнях, у створенні образності, мовних забарвлень та особливостей мови автора.

Завдання дослідження. Поставлена мета обумовила необхідність стосовно вирішення наступних завдань:

- З'ясувати, що таке синонімія в українській лінгвістиці;
- Визначити що таке синоніми і класифікувати їх;
- Дослідити функціонально-стильові особливості синонімів;
- Зробити лексико-семантичний аналіз синонімів в оповіданнях Дмитра Кешелі «Терен зацвів»;

Об'єктом дослідження виступають лексичні синоніми у творі Дмитра Кешелі «Терен зацвів»

Предметом дослідження є лексичні синоніми їх роль в українській лінгвістиці, визначення і класифікація лексичних синонімів, детальний лексико-семантичний аналіз оповідань та повісті у збірці Дмитра Кешелі «Терен зацвів»: «Слабинька», «Страшна любов», «Мендалія», «Бороцква», «Загублені у часі», «Нерозквітле кохання», «Заблудлий потяг», «По той бік снігів», «Метелик любові».

Bevezető

A lexikai szinonimák fontos részét képezik az ukrán irodalomnak, a kifejezőképesség elemeként szolgálnak, segítenek a szerzőknek különböző jelentéstartalmakat létrehozni, és biztosítják a nyelv gazdagságát és a kifejezés pontosságát. A téma a kortárs ukrán irodalom fejlődésének összefüggésében aktuális, különösen Dmytro Kesheli műveire. A téma lehetővé teszi, hogy megvizsgáljuk, hogyan használja egy író a különböző nyelvi eszközöket arra, hogy műveiben képeket és mélyebb jelentéseket hozzon létre, és ez a munka a szinonimák összefüggéseit, azok működését és szerepét is feltárja egy irodalmi szövegben, ami nagy jelentőséggel bír a szókészlettan és a nyelvészet általános fejlődése szempontjából. Ez hozzájárul a szinonimák működésének a megértéséhez a modern irodalmi nyelv kontextusában.

Dmytro Keshela művészi stílusa különleges figyelmet igényel a nyelvi kifejezés egyedi megközelítése miatt. A fenti célkitűzések tehát részletes tanulmányozást és a megoldási módok indoklását igényelnek.

Kutatás célja. A szinonimákra, azok tudományos forrásokban való osztályozására és a szövegre gyakorolt hatásukra összpontosítani, a nyelv nemzeti és kulturális sajátosságainak tükrözése. A szinonimák használatának lexikai és jelentéstani elemzése Dmytro Keshela a «A galagonya virágzása» című művében szereplő történetekben, hangsúlyt fektetve a lexikai szinonimák szerepére a történetekben, a képalkotásban, a nyelvi színekben és a szerző nyelvének sajátosságaiban.

Kutatás feladata. A tanulmány célja a következő feladatokat tette szükségessé:

- Megtudhatja, mit jelent a szinonímia az ukrán nyelvészetben;
- Meghatározza, hogy mik a szinonimák, és rendszerezze azokat;
- Tanulmányozni a szinonimák funkcionális és stilisztikai jellemzőit;
- A szinonimák lexikai és szemantikai elemzése Dmytro Keshela «A galagonya virágzása» című elbeszéléseiben;

A kutatás tárgya a lexikai szinonimák Dmytro Keshela «A galagonya virágzása» című művében.

A tanulmány tárgya a lexikai szinonimák és szerepük az ukrán nyelvészetben, a lexikai szinonimák meghatározása és osztályozása, a Dmytro Keshela gyűjteményében található novellák és regények részletes lexikai és szemantikai elemzése. „Слабинька/Slabyn`ka”, «Страшна любов/Strashna lyubov», «Мендалія/Mendaliya», «Бороцква/Borotskva», «Загублені в часі/Zagubleni v chasi», «Нерозквітле кохання/Nerozkvitلة kokhannya», «Заблудлий потяг/Zabludlyi potyah», «По той бік снігів/Po toi bik snigiv», «Метелик любові/Metelyk lyubovi».

РОЗДІЛ І. СИНОНІМІЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ЛІНГВІСТИЦІ

1.1. Класифікація синонімів у наукових дослідженнях

Протягом довгого часу мовознавці вивчають поняття синоніма, та синонімії, адже те, як автор використовує синоніми, тобто, слова які в тому ж контексті чи подібних за значенням можуть замінити одне одного без відмінності у змісті, мають ваговий вплив на побудову художнього цілого. [13, с.17];

«Синонім - слово, що співвідносяться з тим самим поняттям, має одне загальне значення, але різниться відтінками лексичного значення, стилістичним забарвленням, сполучуваністю з іншими словами. Синоніми, як правило, належать до однієї частини мови. Синоніми поєднуються в синонімічні ряди, в яких виділяється стрижневе слово, або домінанта синонімічного ряду..». [4, с.88];

Синонімічні ряди, що утворюють синоніми, надають можливість з послідовності близьких за значенням слів знайти більш відповідне слово або вираз для кожного висловлювання із усіма його відтінками і таким чином точніше передати почуття, уявлення в усній чи письмовій формі, щоб уникнути повторень та розширити можливості експресивності мовлення. [13, с.17];

«Синоніми - це слова, які відрізняються відтінками значення чи стилістичним забарвленням, обома ознаками одночасно. Наявність синонімів у мові дослідники пов'язують із здатністю мовної системи мати кілька характеризуючих стосовно одного характеризуваного. Синоніми завжди співвідносні з одним поняттям, через що синонімами є слова, які з погляду морфології належать до однієї частини мови. Синонімами можуть бути іменники, прикметники, дієслова, прислівники, прийменники. У випадках переходу слів з однієї частини мови в іншу синоніми добирають з тієї частини мови, в яку перейшло слово.» [1, с.34];

Як зазначає О. П Бодик та Т. М. Рудакова «Сукупність синонімів мови називають синонімією». [1, с.31];

Синонімія – найяскравіше явище в сучасній українській літературі, також вона слугує яскравим виявом системних взаємин, оскільки притаманна всім мовам світу. Синонімія виступає важливим аспектом мови і демонструє спосіб, у який ми класифікуємо та структуруємо світ, явища, властивості.

Питання синонімії привертало увагу багатьох мовознавців, зокрема: М. Я. Плющ, О. Д. Пономарів, О. О Тараненко, І. П. Ющук, П. С. Дудик, Є. Б. Барань, В.В. Газдаг.

В мовознавстві є досить багато визначень синонімії. У Енциклопедії української мови представлені такі визначення синонімів: «Синоніми (від грецької «однойменний»)

слова (переважно однієї частини мови) або їхні окремі значення, а також стійку словосполучення, афікси, словотворчі типи граматичні форми, зокрема, синтаксичні конструкції, що при повній чи частковій формі відмінності мають тотожні або майже тотожні значення (із можливими відмінностями в стилістичних та граматичних характеристиках та в сполучуваності)». [11, с.593]

Натомість М. Я. Плющ визначає синоніми як «...слова, які мають близьке або тотожне значення, але відрізняються звучанням». [8, с. 122]

У широкому сенсі синонімію досліджує О. Пономарів. Окрім лексичних синонімів, він розрізняє синоніми фонетичні, словотвірні, фразеологічні, морфологічні, синтаксичні, також бере до уваги евфемізми та перифрази. Його класифікація відтворює погляди як мовознавців-лексикологів, так і мовознавців, що спеціалізуються на вивченні стилістики української мови.

О.Д. Пономарів зауважує, що синоніми це «слова, близькі або тотожні за значенням які по-різному називають те саме поняття.» [10, с. 51]

Натомість, І. П. Ющук наголошує на важливості синонімів у мові, він вважає, що у повсякденному житті вони не рідко перекривають одне одного. Також він трактує синоніми як «... слова, що звучать по-різному, але мають спільне основне лексичне значення.» [12, с.179]

П. С. Дудик вважає, що розумне використання синонімів можливе лише за умови найширшого розуміння їх сутності. У його розумінні «Синоніми (грец. *synonimos* – однойменний) – слова (зрідка сполучення слів), які тотожні або близькі за своєю семантикою, але відрізняються матеріально, тобто звуковим складом.» [3, с. 116]

Синонімія найяскравіше виявляється на лексичному рівні.

«Лексична синонімія — це лексико-семантичне категоріальне відношення тотожних або близьких за змістом значень, що виражаються формально різними словами (ЛСВ), які реалізують у тексті семантичні функції заміщення й уточнення, а також стилістичні функції.» [9, с. 71].

Найсуттєвішою ознакою лексичної синонімії є близькість (або тотожність) значення. Саме ця ознака дозволяє говорити про стирання семантичних розбіжностей між синонімами в певному контексті, і про можливість майже повністю їх взаємозамінити. Проте, і відношення між словом та поняттям є підставою для зближення значень. Коли така співвіднесеність порушується, то казати про лексичну синонімію не можна. Залежно від кількості позицій, у яких синоніми здатні замінювати один одного, та ступеня відповідності їх значень виділяються повна і часткова лексична синонімія; залежно від

функцій ідеографічна і стилістична синонімія. Таке розмежування стоїть в основі класифікації лексичних синонімів.

За різними принципами класифікації синоніми ділять на:

- Повні (абсолютні) – неповні;
- Семантичні – стилістичні – семантико-стилістичні;
- Однокореневі – різнокореневі;
- Загальномовні – контекстуальні. [10, с.8]

За ступенем синонімічності синоніми поділяють на: Абсолютні (повні) та неповні.

Абсолютні синоніми – це слова, близькі за своїм головним значенням у досліджуваних творах можна зазначити такі абсолютні синоніми : *буття – життя, кончина – смерть*; В таких синонімах однакове тлумачення сенсів у словниках, і дуже часто використовуються як взаємні визначники один одного. Абсолютна синонімія може зникати у разі поступового зменшення використання одного із синонімів, яке завершується повним виходом з лексичного складу мови. Іншим способом для подолання повної синонімії може виступати семантичне розділення синонімів, оскільки із синонімічних слів можуть виходити різні вторинні значення, які залежать від носія мови. Тобто, якщо якийсь із вторинних значень починає використовуватися у певних носіїв мови, то воно може стати основним, у такий спосіб абсолютна синонімія зникає, оскільки вона може бути пов'язана тільки з головними значеннями слів. *Неповні синоніми* – це синоніми що мають відтінки у значеннях. [9, с. 72]. Розглянемо приклади неповних синонімів, які ми дослідили у творах Д. Кешелі : *страшний – гнітючий – потворний*;

За функціями синоніми діляться на: *ідеографічні (семантичні) синоніми* відрізняються відтінками значень. Ці синоніми забезпечують можливість передати відтінки того ж самого поняття, вибрати найточніше і найбільш підходяще слово з синонімічного ряду, щоб якнайкраще передати думку, оскільки на його позначення існує кілька слів. У творах Дмитра Кешелі можна спостерігати такі синонімічні ряди: *красива – файна – красна – вродлива; картопля – бульба – картоплинка; кволий – слабенький..* *Стилістичні синоніми* які різняться емоційно-експресивним забарвленням, дають різну емоційно-оцінну характеристику. Наприклад в досліджуваних оповіданнях ми виділили такі синонімічні пари: *очі – пультки, друг – цімбор, наплювати – начхати; недійдавий – незграбний*.

Якщо слова сполучають ці функції, вони утворюють *семантико-стилістичні синоніми*, які використовуються для більш влучного зображення події. Наприклад, у

досліджуваних творах, коли автор хотів зобразити, що людина говорить дуже тихо, він використав такі синоніми: *мимрить – буркотить – бубонить*;

За структурою синоніми є *однокореневі*, слова які мають спільний корінь, відрізняються за морфемним складом. Синоніми такого виду також можемо спостерігати у аналізованих нами оповіданнях: *догори – вгору – угору; вниз – донизу; тут – тутки*; Та *різнокореневі*, вони мають різні корені, не пов'язані за спільним походженням. Можуть бути схожими за звучанням чи написанням, але вони не мають спільної основи. [9, с. 73]. Проаналізуємо використання *різнокореневих* синонімів на конкретних прикладах з досліджуваних нами творів: *миттєво – щодуху – притьмом; кинути – вишмарити – зашпурити; сьогодні – нині; порадити – нараяти*.

Загальномовні синоніми – близькі за значенням слова, синонімічні зв'язки яких не залежать від змісту, навіть коли їх взяти ізольовано, без контексту. Це ми можемо спостерігати у нашій досліджуваній вибірці: *жебрачий – убогий – бідний*;

Окрім *загальномовних* синонімів, виокремлюються ще *оказіональні* (ситуативні, контекстуально-мовленнєві, авторські) які виходять за межі лексико-семантичної системи, їх виникнення пов'язані зі стилем мовлення носія мови, от як наприклад в оповіданнях Д. Кешелі: *фіштелити – пихкати – дудлити; завалувати – загавкати; парадна – красна – файна; поздоровляти – gratувати*;

Поруч із засобами лексичної синонімії, працюючи над мовою тексту, письменники часто вдаються до контекстуальної, тобто, не фіксованої словниками, синонімії.

Контекстуальні синоніми – це слова та вирази, які позначають предмет в непрямому сенсі і мають близьке значення лише в контексті. В оповіданні «Слабинька» Дмитра Кешелі ми зазначили такий синонім «Клацнули дверцятя, і з *мотора* вийшов Симко, за родинним прізвиськом Пірат». [5 с.14]. – *Мотор* – у цьому реченні вжито стосовно авто, а не двигуна. Контекстуальні синоніми часто використовуються в художньому і публіцистичному стилях, оскільки вони створюються в процесі індивідуального мовлення. Характерна ознака цих синонімів зумовлена тим, що їх не можна відтворити, оскільки їх не існує у словниках і їх важко дослівно перекласти на іншу мову. [9, с. 75].

До контекстуальних синонімів також належать *перифрази* та *евфемізми*. Вони слугують важливими засобами при творенні текстів.

Евфемізми (з грецької – говорю ввічливо) – слово чи словесний зворот, який використовують для того щоб уникнути небажаної назви предмета. Для непрямого, толерантного, ввічливого вираження думки. Наприклад, Дмитро Кешеля у своєму

оповіданні «Метелик любові» замість того щоб вжити слово – *труп*, використав більш пом'якшені слова – *покійник* та *небіжчик*. Евфемістичні вислови беруть свій корінь із словесної забобонності, боязні вимовляти слова з поганим значенням, аби не накликати на себе біду. Замість слів чорт чи сатана слід казати нечиста сила, або ж за повір'ям замість слова журавель краще вживати слово веселик, щоб не журитися цілий рік і т. п. Також у художній та публіцистичній літературі евфемізми можуть вживатися як засоби гумористичного характеру. [11, с.168-169].

Перифраза - стилістичний прийом, який полягає в описовому позначенні однослівного терміна. Це засіб синонімічної заміни, при якому акцентується одна з однак понять, тоді як всі інші залишаються в тіні. У цьому випадку явище, предмет чи особа називаються не прямо, а через їх характерні риси [4, с.73].

Синонімічне різноманіття виникає у мові постійно, воно пов'язане з процесом пізнання людиною світу, і бажанням знайти уже у відомих предметах чи явищах якісь нові риси та поглибити існуючі поняття. У синонімічні поняття можуть вступати не лише загальновживані слова літературної мови, але й обмежені за своїм використанням лексичні одиниці (професійні, діалектні тощо.) Два і більше синоніми які пов'язані між собою, при позначенні одних і тих самих явищ, дій ознак тощо, утворюють у мові синонімічний ряд, у складі якого виділяється одне слово, найбільш вживане і воно стає основним. Таке слово має назву *домінантною* синонімічного ряду. Зазвичай у синонімічних словниках воно стоїть першим, наведемо приклад з досліджуваних нами творів : *вдарити – геннути – втелипати – луснути – грюкнути – ляснути – хряпнути*;

Синонімічні ряди також можуть утворювати слова однієї частини мови як ми підмітили: *Кволий – слабенький; різко – рвучко – стрімголов – стрімко; больниця – лікарня; плювати – наплювати – начхати*; а іноді у синонімічний ряд з окремими словами об'єднуються словосполучення різних типів: повнозначні слова та іменні словосполучення з узгодженням, в оповіданні «Заблудлий потяг» Дмитро Кешеля використав саме такий вид синонімів: *Злива – рясний дощ*; слово і фразеологічні сполучення: *дорослішати – доходити літ*. Також синонімічні ряди різняться за кількістю складників, давайте порівняємо взявши їх з нашої вибірки:

- *Птиця – потятко – пташенята – птичка*;
- *Краса – врода*;
- *Обнишпорювати – обмацювати – промацювати – намацювати – нишпорити*;
- *За мить – миттєво – притьмом – щодуху – чимивидше – вмить – щодуху*;

- *Перший ліпший – найкращий – неперевершений*

Синонімічні ряди не є строго обмеженими, до них можуть додаватися нові слова або вирази зумовлені розвитком мови та лексичної системи зокрема [9,с.74].

Отже, єдиної класифікації синонімів у науці немає, кожен лінгвіст трактує їх по-різному, тому питання синонімії є об'єктом для дискусій. Багато хто з мовознавців класифікує синоніми, як: повні (абсолютні) або неповні; семантичні – стилістичні – семантико-стилістичні; однокореневі – різнокореневі; Загальномовні – контекстуальні. Синоніми відіграють надзвичайно важливу роль у мові, їх значення важко переоцінити, завдяки синонімам ми можемо говорити про одне й те саме різними словами, обираючи ті, які найбільше підходять за змістом. Коли ми досліджуємо синоніми, особливо рідко вживані чи регіональні, ми більше дізнаємося про місцеві особливості мови, традиції. Таким чином, синоніми є своєрідним місточком до мовного різноманіття України. Досліджуючи їх, ми не лише розширюємо словниковий запас, а й знайомимося з діалектами, пізнаємо культуру різних регіонів.

1.1 Функціонально-стильові особливості синонімії.

У різних стилях мови синоніми виконують певні функції. Ці функції мають велику особливість, тому що різні слова з подібними значеннями використовуються по-різному в залежності від стилів мовлення. Кожен синонім має смисловий і стилістичний аспект та досить специфічні відмінності. За допомогою різних значень і стилістичних забарвлень синоніми виконують низку функцій у мові. Вони сприяють точності та ясності висловлювання, урізноманітнюють мову фонетично та сприяють багатству стилів усного та писемного мовлення. [14, с. 2]

Синоніми налічують п'ять головних функцій у мовній системі:

- функцію уточнення;
- заміщення;
- синонімічного протиставлення;
- оцінну;
- стилерозрізнявальну функцію;

Ми дотримуємося погляду, що синоніми у мові виконують дві найважливіші семантичні функції – уточнення й заміщення, а вже всі інші похідні від них. [15, с. 38]

У оповіданнях Дмитра Кешелі синоніми виконують усі п'ять функцій, але основною функцією якою послуговується Дмитро Кешеля у досліджуваних творах, є функція заміщення. Перевага цієї функції полягає у заміні одного слова на інше, щоб уникнути повторень у контексті та збагатити його. Слова використовуються як різні, але вони

служують однаковими назвами для одного і того предмета чи явища. Функція заміщення використовується у всіх стилях мови. [9,с. 75];

Проаналізуємо використання цієї функції на конкретних прикладах взятих з нашої вибірки:

- Усього чекала Солов'їха – лиш не такої *відзнаки*. [5, с. 41]; /Кожен, хто мав бодай невелику *нагороду*, в її очах набував авторитету. [5,с. 41];
- Вікуємо собі із Мицьком у *мирі* й *злагоді*, як ті голубочки, а тебе завидки гризуть. [5, с.45];
- Куди? Видати, до *больниці* в Ужгород? [5,с. 111];/« Як мене привезли в *лікарню* й поклали в білу палату, великі потемки нараз огорнули весь світ. [5, с. 155];
- І *люди*, побачивши на світанні в небесах Святу шіфу, хрестилися і вже знали – прийшов посланець Бога за душою, аби її перевезти через ріку Вічності. [5,с. 18];/Це було тоді, коли *челядь* боялася не смерті, а гріха. [5, с. 18];
- Я з *подивом* почав розглядатися навколо і побачив гори з рожевих коралів ... [3,с.26];/ І миттєво на його неживому, аж до страху холодному обличчі зблиснули *здивування* й радість. [5,с. 89];

У вище наведених фрагментах взаємодіють п'ять синонімічних рядів: *відзнака* – *нагорода*; *мир* – *злагода*; *больниця* – *лікарня*; *люди*– *челядь*; *здивування* – *подив* . Аналізуючи їх, ми можемо спостерігати, що насправді ці синоніми різняться назвами, але називають одне й те саме явище незалежно від контексту.

Спостереження над синонімією в досліджуваних нами творах Дмитра Кешелі свідчать про те, що синоніми які здійснюють функцію зміщення автор вживає рідше в одному реченні, ніж у синтаксичному цілому чи в одному, або декількох творах. Таким чином, ми бачимо як письменник майстерно використовує синоніми для міжфразових зв'язків [14,с.9].

У творах Дмитра Кешелі вживання в одному реченні лексичних повторів чи синонімів, зумовлюється *уточненням*. Ця функція полягає у потребі виділити відтінки понять, оскільки предмети є багатограними, в такому разі є потреба у використанні одразу кількох синонімів.

- Наталя якось *зверхньо, зневажливо*, навіть з *призирством* подивилася на чоловіка й відповіла...[5,с. 61];
- Довго молилася, дякуючи судьбі за дарунок на вісімдесятип'ятиліття, а на розвидні вхопила тупу *фийсу* - величезну *теслярську сокиру*. [5, с. 10];

- Уночі, з вівторка на середу, старій Мотринцюлі приснилося, що в ній зацвіла *бороцква*. Дітвора називає її *персик*. [5, с. 52];

У наведених прикладах переплітаються три синонімічні ряди: *зверхньо – зневажливо – з презирством; фийса–сокира; бороцква – персик*; Кожна пара, відносно одна другої є уточнювальною. Кожен раз, коли письменник вибирає з синонімічної парадигми слова, які є необхідними для позначення якогось конкретного явища чи речей виникає ця функція, а читач переймаючи це слово, відносить його до інших за близьким сенсом словами, уточнюючи ними основний зміст. [14, с. 4];

У одному з досліджуваних нами оповідань, а саме у розділі «Метелик любові», ми спостерігаємо таке синонімічне протиставлення: «Бо голосила Магдалина – ні, *не голосила*, а пронизливо *скрипіла – пищала*, - як незмащені колеса на старій підводі.» [5,с. 112]; Основна мета цієї функції підсилити висловлювання, такі синоніми в текстах ніби сперечаються між собою показуючи градацію значень – Магдалина не просто *голосила*, а вона *скрипіла-пищала*. Вони часто використовуються в художньому стилі.

Оцінна функція та стилерозрізнявальна відіграють важливу роль у мовленні, вони тісно пов'язані між собою, оскільки обидві впливають на значення та стилістичне забарвлення слів у мовленні. Ці функції допомагають уточнити до якого саме аспекту відноситься конкретне слово. Оцінна функція передає емоційне ставлення до предмета чи явища, а стилерозрізнявальна функція визначає, у якому стилі доречно використати це слово. [15, с. 31];

Дослідивши їх у нашій вибірці, наведемо приклади:

- Яка це борцква, Марько, цвіла, коли, дивися, на дворі вже така стара і *недуйдава* осінь, як і ми з тобою? [5,с. 53];
- *Незграбний*, з потворними головою й обличчям карлик у цю хвилину був такий безпорадний і по-дитячому наївний, що викликав у Михайла щире співчуття. [5,с.67];

Слово «недуйдава» має оцінну функцію, передаючи негативну характеристику осені та персонажів. Водночас використовує стилерозрізнявальну функцію, оскільки є частиною розмовного стилю. Слово «незграбний» також виконує негативну оцінну функцію, може використовуватися в різних стилях мовлення : розмовному, художньому та частково в публіцистичному.

У реченнях :

- *гаркнула* несподівано «мертва». [5, с. 12];

- Побачивши, що Симко кинувся до хати за Василем, *верескнула* й стрімголов полізла на горище, вийняла кілька черепиць, висунула пелеханю й почала несамовито *кричати*. [5, с.15];

Синоніми *гаркати* – *верещати* – *кричати* утворюють синонімічний ряд. Окрім цього виконують оцінні функції, та можуть використовуватись у різних стилях, слово *гаркати* веде за собою негативну функцію, воно передає грубість, агресію «мертвої», його використовують здебільшого в розмовному та художньому стилях. Слово *верещати* також виконує негативну оцінну функцію, оскільки передає надмірно гучне, неприємне звучання голосу, таке слово часто можуть використовувати у розмовному стилі, у художньому, рідко у публіцистичному, і не використовують у офіційно-діловому чи науковому стилях. А от наприклад слово *кричати*, може мати нейтральну чи негативну оцінну функцію, залежить від контексту. У нашому випадку воно вжите в негативному значенні, оскільки підкреслює агресію. Доволі часто використовується у художньому та розмовному стилях, може використовуватись в публіцистичному, а в офіційно-діловому та науковому воно може замінюватись нейтральним формулювання напр. *висловив протест*.

Виділивши в досліджуваних нами творах, речення:

- Такої *красивої* жінки відколи світ існує, мабуть, ніхто не бачив. [5, с. 19];
- Я ще тоді, ого, який був бетяр - *моцний, файний*, як кажуть кров із молоком! [5,с.43];
- Що не кажи, а то *парадне* дерево, правда? [5, с. 57];

Проаналізуємо, які оцінні функції виконують синоніми *красива* – *файна* – *парадна*, та в яких стилях найбільш вживане окреме слово. Одиниця мови *красива* позначає позитивну оцінну функцію, передає схвальну оцінку зовнішності, широко використовується в повсякденному мовленні часто зустрічається у художньому стилі, публіцистичному та уникається в офіційно-діловому чи науковому. Синоніми *файна* та *парадна*, мають також позитивну оцінну функцію, характерні для розмовного стилю, особливо в діалектному мовленні, також використовуються в художньому стилі.

Отже, синоніми відіграють важливу роль у мовній системі, виконуючи п'ять основних функцій, які пов'язані зі стилями мовлення: уточнення, заміщення, синонімічного протиставлення, оцінну та стилерозрізнявальну. Завдяки синонімам, можна зробити мовлення більш виразним і відповідно до конкретного стилю.

РОЗДІЛ II. ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИЙ АНАЛІЗ СИНОНІМІВ В ОПОВІДАННЯХ

Д. КЕШЕЛІ «ТЕРЕН ЗАЦВІВ»

У другому розділі ми дослідили лексичні синоніми в таких творах Дмитра Кешелі: «Слабинька», «Страшна любов», «Мендалія», «Бороцква», «Загублені в часі», «Нерозквітле кохання», «Заблудлий потяг», «По той бік снігів» «Метелик любові». І розділили нашу вибірку на дослідження синонімічних рядів за наступною схемою:

- Іменникова синонімія;
- Дієслівна синонімія;
- Прикметникова синонімія;
- Прислівникова синонімія.

Для більш детального розуміння, розглянемо цей аналіз на конкретних прикладах.

2.1. Іменникова синонімія

Бог – Богонько – Господонько – Всевишній

Вісімдесят п'ять років тому, коли бузьки принесли Жофію, молитви лунали частіше, ніж прокльони і лайки, народ боявся не смерті, а гріха, тому **Богонько** ще любив людей, а люди - ближнього, як самих себе. [5, с.9];/ - **Господоньку** мій, — благально підняла руки вгору Слабинька. [5, с.12];/ Вони були такі врочисті, наче щойно освячені **Всевишнім**. [5, с. 20];

Богородиця – Діва – Божа Матір

Те, що побачив на поверхні, глибоко вразило: по всьому лівому узбережжю, доки сягав зір, стояли – де густо, де самотньо – дерева, а над ними синьо сяяло чисте й безневинне, як **Богородиця**, небо. [5, с. 20];/ -забув за щойно народжені для мене дерева, пагорби, гори, схожі на святкових прочан, і небо з обличчям **Діви**. [5, с.21];/ А найбільше вражала загадка дивовижного світла, яке променіло із зіниць Божої Матері, коли хтось чужий до хати заходив або наближався до ікони. [5, с.113];

Сокира – фийса – балта

Довго молилася, дякуючи судьбі за дарунок на вісімдесятип'ятиліття, а на розвидні вхопила тупу **фийсу** - величезну теслярську **сокиру**. [5, с.10];/ Миттєво вхопила від приголомшеної Слабиньки **фийсу**, розмахнула нею і кинула в городець. [5, с. 11]; — Коли тобі так моя біда очі пулить, візьми **балту** та й сама рубай! [5, с.11]; Слабинька, якій таке було не вдивовижу, осудливо похитала головою, сплюнула й подалася в городець за **сокирою**. [5, с. 11];

Батіг – палиця – дрючок – патик

— Зле вдарив *батогом* по пилюці циган. [5, с.36];/ Якщо через півгодини із сіней не вилітала спершу *палиця*, а за нею стрімголов і сам господар, мудрий і здогадливий Сатана кілька разів задоволено позіхне і почимчикує на своє місце під стодолою. [5, с. 41-42];/ Мда, час іде, якби *батогом* луснув. [5, с. 42];/ — Солов'їха хапає перший-ліпший *дрючок* і вибігає на вулицю. [5, с.45];/Войовничий вигляд Солов'їхи, *палиця* в її руках діють на свата магічно. [5, с.45];/ Мотринцюля давно хотіла зрубати той сухий *патик*, але руки не доходили. [5, с.52];

Картопля – бульба – картоплинка

До клаптика скопає город, посадить *бульбу*, посіє кукурудзу, овочі, навіть квітами подвір'я замаїть. [5,с. 47];/ Черешні, а відтак сливи, груші, гриби з Петрівського лісу, риба з озера, молода *картопля* – харч не вельми багатий, але жити можна. [5, с.47];/ Довкола цілими островами квітували косиці, а сонечко в небі було юне й любе, як нова *картоплинка*, вийнята газдинею з-під куща на городі. [5, с.88];

Копанка – купіль

Солов'їха ще пам'ятала, як, зірвавши із себе взуття й сукню, пірнула в *копанку*. [5,с. 40];/Як знову кинулася в крижану *купіль* і як їй вдалося знайти пі водою ще одного напівмертвого онука Криванички, вона згадувала вже в лікарні. [5, с. 40];

Медаль – мендалії

Після повернення з лікарні Солов'їху привселюдно вшанували в сільському клубі, навіть урочисто прикріпили на блузку якусь *медаль*. [5,с. 41];/ Солов'їха ж, накинувши на себе сардак так, щоб *медаль* неодмінно виглядала, виходить чинно з хати і прямкує до воріт. [5, с. 43];/ Ти думаєш, килавцю, своїм курячим розумом, що держава першому-ліпшому так і кидає *мендалії* на груди! [5, с. 45];

Відзнака – нагорода

Усього чекала Солов'їха – лиш не такої *відзнаки*. [5,с. 41]; /Кожен, хто мав бодай невелику *нагороду*, в її очах набував авторитету. [5, с. 41];/

Батько – няньо – татко – нянечко

— *Няньо* роблять ремонт у клубі й знайшли вчора під сходами. [5, с. 51];/ Світланка сиділа в ліжечку, і здивовано роззявивши ротик, великими оченятами дивилася на *батька*. [5, с. 59];/ – *Татку*, ти на лоботу? [5,с. 59];/ «*Нянечку, батьку* мій, вибачте мені! – закричав я, вибачте й пустіть у село». [5, с. 108];

Причандаля – обмотки

— Геній в *обмотках* – безцінна реліквія для історії, сказала байдуже Настя, складаючи у валізу Голуба сорочки. [5, с. 59];/ – Зайдіть пізніше, бо, видите, біду маю, – кивнув на окаянне *причандаля*. [5, с. 54];

Персик – бороцквa

Уночі, з вівторка на середу, старій Мотринцюлі приснилося, що в ній зацвіла *бороцквa*. [5, с. 52];/ Дітвора називає її *персик*. [5, с. 52];/ - Мені, Оленко, вночі *бороцквa* приснилася, – вимовила з таким божественним виглядом, що Чічканя аж вдавилася подивом. [5, с. 53];

Мама – матъ – мамка

— О, моя родна *мамко!* Богдай би'м ся нигда не родила, аби до такої ганьби дожити! [5, с. 11];/ — Сесе мені так родна *мама...* [5, с.11]; /— *Матъ* вашу поперек вулиці, што ся зрана вже справуєте? [5, с. 11]; А от мамці дрова врубати нікому! [5, с. 12]; /— У нашої *мами* понеділок починається у п'ятницю.. [5, с.12];

Подвір'я – обійстя – газдівство

Почувши гвалт на бабиному *подвір'ї*, з хати навпроти висунула пелеханю невістка Настя. [5, с. 11];/ Раптове «воскресіння» настільки чи то вразило, чи приголомшило Настю, що вона тільки лупала очиськами, задкуючи до свого *обійстя*. [5, с.12];/ Що й казати – чесно відробляє Мицько в *газдівстві* зимові борщі Солов'їхи. [5, с. 47];

Птиця – потятко – пташенята – птичка

Я не *потятко*, авби літала з вулиці на городець за фийсов. [5, с.13]; /*Пташенята* просяться на землю, аби спочити, а старий лелека вперто жене їх у височінь. [5, с. 38];/ «Хто, хто, Божа *птичка* небесна?» [5, с. 43];/ А одна майкрасна *птиця* безбоязно сіла Марії на плече й так дзвінко заспівала, ніби то озвалися тисячі кришталевих дзвіночків. [5, с. 95];

Псина – собака

— «Ні, сміюся я. – Як би вам простіше витлумачити. От перед вами *псина*, вівчарка, а як її величаєте?» [5, с. 43];/ «Ну, ось так, як ви свою *собаку* величаєте, так і я свою Солов'їху...» [5, с. 43];/ –Ти мене із *псиною* рівняєш? [5, с. 43];

Краса – врода

Дивовижні фрази прийшли так само несподівано, як і ця неймовірної *краси* жінка під водою. [5, с.20];/ Очам мосї Душі відкрилися незбагненної *краси* біблійські овиди. [5, с.26];/ Вона стояла на дні ріки, піднявши догори неймовірної *вроди* обличчя, і кришталевим пальчиком манила до себе. [5, с. 19];

Хата – хижа

– Бикоподібні неспішно підняли багажник, навантажились, ящиками зі всілякими пійлами й поплелися до *хижі*. [5, с. 16];/ -Ти, хлопче, мабуть *хату* переплутав, –відповіла холодно. [5, с. 34];

Доля – судьба

Але кому ми, неповноцінні, будемо потрібні, й чи знайдеться у світі, який вони залишають, чиясь добра душа, щоб прихилитися до наших покалічених *доля*. [5, с. 31]; Того дня *доля* ще раз жорстоко позбиткувалася наді мною.. [5, с. 33];/ – Так... так... Марько, *судьба* ваша кинути зайву буханку на стіл ніколи не здогадується, та коли біжить коло хижі, все у вашому дворі дітвака залишить . [5, с. 131];

Буря – гроза

Уже наприкінці вистави надворі загриміло – наближалася *буря*. [5, с.50];/Ледве дочекавшись закінчення вистави, люди кинулися до виходу, аби до початку *грози* добігти додому. [5, с. 50];

Корабель – шіфа

І люди, побачивши на світанні в небесах Святу *шіфу*, хрестилися і вже знали...[5, с.18];/ І на правду, коли дзвони сповіщали про чийсь кончину, на сяючому в небесах *кораблі* відчинялися двері й кожен міг побачити, як туди по хмарах відходить ледь-ледь помітна, мов місячна тінь, душа. [5, с. 18];/ Плавно змахуючи шовковими крилами, Свята *шіфа* пливла все ближче і ближче, доки не застигла над вершком гори. [5, с. 18];

Автомобіль – мотор

Клацнули дверцята, і з *мотора* вийшов Симко, за родинним прізвиськом Пірат. [5, с.14];/ Про це красномовно свідчили і два бикоподібних фатьови, що витяглись за своїм «біровим» із *автомобіля*.... [5, с. 14];

Хлопець – хлопак – хлопчак – юнак – дітвак – фатьов

Про це красномовно свідчили і два бикоподібних *фатьови*, що витяглись за своїм «біровим» із автомобіля.... [5, с. 14];/ -Ти, *хлопче*, мабуть хату переплутав, - відповіла холодно. [5,с. 34];/ -Кивну пальцем – найкращий *хлопак* через мене голову загубить, - і чинно поправляє волосся. [5, с. 44];/ На містку, притиснувшись до воріт, стоїть Криваничів *хлопчак* – той, якого Солов'їха першим із води витягла. [5, с.51];/ -І ось одного разу, увійшовши до своєї кімнатки, я застала *юнака* з букетом польових ромашок. [5, с. 72];/ - Дуже смакує *дітвакові*, - пояснює. [5, с.134];

Плач – голосіння

У Потойбічному світі, де я опинився, крики, *голосіння*, гамір, *плачі* та й взагалі вся суєта суєт, що день у день ходить за людиною від колиски і до могили, не існують. [5, с. 25];

Очі – пульки – бумбаки – оченята

— звела догори страдницькі *очі*. [5, с. 15];/ А ти, Василю, кому свої *пульки* продаєш . [5, с. 15];/ -Випулила *бумбаки* Майря [5, с.11];/ Світланка сиділа в ліжечку, і здивовано роззявивши ротик, великими *оченятами* дивилася на батька. [5, с. 59];

Голова – пелехання

Побачивши, що Симко кинувся до хати за Василем, верескнула й стрімголов полізла на горище, вийняла кілька черепиць, висунула *пелеханю* й почала несамовито кричати. [5, с. 15];/ - І тут, схиливши покірно *голову*, заплакав. [5, с.26];

Гупання, грюкіт

Тим часом у сінях почулося *гупання*, вовтузіння, а далі вийшов Симко. [5, с. 15];/ Михайло вже, було, зібрався йти, коли в сінях почувся металевий *грюкіт* і неохоче клацнув замок. [5, с. 63];

Друг – цімбор

- Понукнув до своїх *цімборів*. [5, с.16];/ Від цього мене охопили великий жаль і почуття провини перед *другом*. [5, с.24];

Біда – напасть – негаразди

-І в цьому теж немає великої *біди*. [5, с.144];/ І хранить тебе од усяких *напастей*. [5, с.144];/ - Дорога Мамко Богородице, нехай буду голодний, босий, обдертий, у холоді й *негараздах*, але з бабкою. [5, с. 146];

Буття – життя – вік.

Мало-помалу вона стала частиною мого *буття*. [5, с. 55];/ На моє здивування, я не відчував за цим земним *буттям* того жалю, як кілька хвилин тому, коли почав боротися за *життя*. [5, с. 22];/ Мені найліпше смакує з колодязя – вона й здоровіша, й смачніша, й *вік* челядині продовжує, - мовить ніби байдуже, та кладе на касу мідяки. [5, с. 122];

Здивування – подив

На моє *здивування*, я не відчував за цим земним буттям того жалю, як кілька хвилин тому, коли почав боротися за життя. [5, с.22];/Я розглядав покинутий світ радше з *подивом* і великою цікавістю...[5, с. 22];/ Я з *подивом* почав розглядатися навколо і побачив гори з рожевих коралів ... [5, с. 26]; / І миттєво на його неживому, аж до страху холодному обличчі зблиснули *здивування* й радість. [5, с. 89];

Барви – кольори

Яскраво-соковиті *барви* найніжніших відтінків переливалися, грали в кожній моїй клітині. [5, с. 21];/ Я ніяк не міг зрозуміти – співають дивовижні *кольори* чи так барвисто цвіте музика. [5, с.22];/ ...спочатку мене заповнили незнані раніше дивовижна музика й *кольори*. [5, с. 21];/ І всі вони були різних *кольорів*. [5, с.27];

Смерть – кончина – загибель

- Щоб там мудрі не говорили, а світ таки йде до *кончини*... [5, с. 16];/ І на правду, коли дзвони сповіщали про чийсь *кончину*, на сяючому в небесах кораблі відчинялися двері й кожен міг побачити, як туди по хмарах відходить ледь-ледь помітна, мов місячна тінь, душа. [5, с. 18]; Це було тоді, коли челядь боялася не *смерті*, а гріха. [5, с.18]; І тут Слабинька бачить: біжить захекана *Смерть* — молода, ставна, накучерявлена, шкіряна сукня до перебачниці, стегна грішно сміються. Я знав, що ім'я цій підводній царівні – *Смерть*. [5, с.19];/ Певне, моя *загибель* настільки потрясла його тендітну душу, що мовчазний світ у ньому розколовся і одне за одним виривалися сповнені відчаю слова : «Не лишай мене, не покидай». [5, с.22];

Розпука – відчай – жаль – смуток – горе

І мене охопила неймовірна *розпука*. [5,с. 23];/ Уперше за весь час перевтілення мене охопив *відчай*, і як закричав, як мій брат. [5, с. 25];/ Від почутого деінде я б, можливо, й злякався, але в голосі тому, що звучав у середині, не було докору, осуду, чи погрози, а навпаки – великий *жаль* і *смуток* . [5, с. 26]; -І тільки тепер розумію, що в тодішньому житті все було красиве, навіть біль, страждання, *горе*, - мовила покірно, ніби змирившись із тим, що за житейські радощі їй треба платити старістю. [5, с. 75-76];/ І сказав це з таким *відчаєм*, наче там, на далекій війні, залишилося все його життя. [5, с. 90];

Рясний дощ – злива

Він його зболеного голосу раптом загриміло й пішов *рясний дощ*. [5, с. 90];/ Сильна *злива* пролилася на Марію, змиваючи страх і подив. [5, с. 90];

Крик – гамір – окрик – зойк

Але це був уже не *крик*, а безголосе бажання. [5, с.25];/ У Потойбічному світі, де я опинився, *крики*, голосіння, *гамір*, плачі та й взагалі вся суєта суєт, що день у день ходить за людиною від колиски і до могили, не існують. [5, с.25];/ Та раптом із боку Мукачева почулися грізні *окрики*, залунали свистки поліцейських, далі туман почали розриватися болісні *зойки* жінок, плач дітей, відчайні благання чоловіків. [5, с.123];/ Вона саме перебирала під хлівом картоплю, а коли встала – радісно *зойкнула*. [5, с. 123];

Тумбочка – шухляда

У кутку, біля великої скляної шафи, всуціль закладеної книгами, стояла *тумбочка*. [5, с. 68];/ Вона підійшла до шафи, відчинила нижню *шухляду*, витягла інкрустовану срібну скриньку й поставила перед Голубом. [5, с. 70];/ Господиня нагнулась, відчинила *тумбочку* і, показавши на рівненький стос товстелезних зшитків, гордо сказала:... [5, с.73];

Простори – овиди – обшири

Очам моєї Душі відкрилися незбагненної краси біблійські *овиди*. [5, с. 26];/ Він уже забув про величезні *обшири*, які бачив замолоду, бо вже двадцять літ, як млявість засіла йому в зіниці, і весь його видимий *простір* обмежувався кількома десятками кроків. [5, с.39];/ І тепер далекі *овиди*, які несподівано вирости перед ним із порога хати, настільки вразили Мицька, що він на хвилину забув про смерть Солов'їхи. [5, с.39];

Докір – осуд

Від почутого деінде я б, можливо, й злякався, але в голосі тому, що звучав у середині, не було *докору*, *осуду*, чи погрози, а навпаки – великий жаль і смуток . [5, с. 26];

Мир – злагода

Вікуємо собі із Мицьком у *мирі* й *злагоді*, як ті голубочки, а тебе завидки гризуть. [5,с. 45];

Десниця – правиця

– Дякую тобі, Господи, що ти простяг свою *десницю* наді мною! [5, с. 33];/ Я поворохнув *правицею* і відчув пальці, вони слухалися мене. [5, с. 37];/

Жебрак – убогий – бідний – сегінь.

Невідомо як, про смерть Мотринцюлі дізналися *жебраки*. [5, с. 56]; / Каліки, *убогі*, старці – з далеких і близьких країв, стояли з опущеними, непокритими головами й мовчали. [5, с. 56];/ А тут *убогий* юнак, значно молодший за мене, пропонує свою любов. [5, с. 72];/ Мені й на гадку не могло спасти, що *бідний* хлопчина наважиться на такий рішучий, я б сказала, самовпевнений, навіть нахабний крок. [5, с. 72];/ Згинув, *сегінина*, на мадярському фронті! [5, с. 132];

Цидулки – папір

Зупинився під найбільшим ясенем, обліпленим різнокольоровими *цидулками*, й почав пильно вивчати оголошення. [5, с. 62];/ -Сидіть собі, лиш я працювати, - показував на кіпі пописаного-почерьканого *паперу*. [5, с. 55];

Тітка – нейні.

На водохреще *тітка* останню корчагу сливовиці закопала у хліві. [5, с. 80];/ *Тітка*, почувши, як серед ночі вуйко розквітчує терен, сердито спльовувала з ліжка і говорила про себе:... [5, с. 81];/ Я тільки вам вірю, це лише ви можете зробити, дорога Маріко-*нейні*! [5, с. 126];/ - Маріко-*нейні*, думати ніколи. [5, с. 126];

Домовина – гріб – деревище – труна

Та ледь брати рушили з *домовиною*, як почали збиратися вітри. [5, с. 81];/ Це як красуні у скляному *гробі*. [5, с. 145];/ - Що й казати – неслихано поталанило Фіскарощі в такому парадному *деревищі* повезтися на той світ – та ще й безплатно! [5, с. 150];/ Ану ж, Мітьку, ходіть лем на вулицю, ляжте у *деревище* й приміряйте на себе – як просторо, а як пахне смерековими дошками! [5, с. 150];/ Насправді не встигли коні з *труною* для баби виїхати за село, як вона жива-живісінька явилася на порозі оселі. [5, с. 151];

Вікно – шибка

Лежу вночі й весь час вчувається, що хтось у *шибку* стукає. [5, с. 85];/ Схоплюся – й до *вікна*. [5, с. 85];

Потяг – паровоз

У Маріїній душі заблудлий *потяг* прокричав ще тиждень тому. [5, с. 86];/ Тягнув ці вагони-зойки старенький, схожий на сліпого жебрака, *паровозик*. [5, с. 86];/ – Анно, я виділа у сні *потяг*, - сказала вранці Марія своїй сестрі. [5, с. 86];/ А одного ранку *паровоз* таки розцвів на обрії білою гривною і хутко помчав у бік села. [5, с. 87];

Квітка – косиця – чічка – квітка

Довкола цілими островами квітували *косиці*, а сонечко в небі було юне й любе, як нова картоплинка, вийнята газдинею з-під куща на городі. [5, с. 88];/ Кожна *чічка* й травичка зорила на мене своїми очима. [5, с. 95];/ І звідти, з чистих небес, раптом посипалися пелюстки якихось дивовижний *квітів*. [5, с. 105];/ *Чічки* ці рідкісні, а їх пелюстинки насправду нагадують пишні губи ображеної панянки. [5, с. 144];

Солдат – вояк

Тим часом *солдат* вийшов із вагона, зняв військового картуза подивився пильно навколо, далі закинув за плечі військовий речовий мішок і попрямував до Марії. [5, с. 88];/ – Я, Марько, вернувся з війни, - знову сказав *солдат*. [5, с. 90];/ - Тобі, небого Майрьо, вже сивина впала на голову, а ти любовно пліткуєш із зеленим *вояком*, - проказував Пішта. [5, с. 91];

Крига – крижина

Чомусь вельми часто з'являлося Марії одне й те ж видіння: Андрій у незмірно далекому світі стоїть перед велетенською горою з чистої, як сльоза, *криги*. [5, с. 89]; Від усього того

гострі крижані бурульки впились у Василеве серце і все єство його почало братися велетенськими *крижинами*. [5, с. 100];

Лікарня – больниця

- Куди? Видати, до *больниці* в Ужгород? [5, с. 111];/ « Як мене привезли в *лікарню* й поклали в білу палату, великі потемки нараз огорнули весь світ. [5, с. 155];/ - Коли мене брали в *больницю*, я їх так сховала у спідній білизні, що потім сама ледве знайшла, як повернулася до храму і стала перед книгою. [5, с. 157];

Стакан – склянка – келихи

- Та вже й собі, мамко, задобріться, – пропонує торговець і бабі *склянку*. [5, с.121];/ У *стакан* наливає потрішки кожного сиропу. а потім щедро розбавляє газованою водою. [5, с. 122];/ Борис із дитячою радістю дивився, як баба чинно спорожнює *склянку*, а потім привітно вигукнув:... [5, с. 134];/ Незабаром в оселі дзенькотіли *келихи*, бряжчали виделки, ложки. [5, с. 16];

Туман – морок – мряка.

Дивилася на спеленану глухими *туманами* долину, і їй здавалося, що там внизу, під товщами *мороку*, тепер іде насправду Страшний суд. [5, с. 124];/ Наступного ранку *мряка* не розвіялася і плачі на дні *туману*. [5, с. 125];/ Наступного ранку мряка не розвіялася і плачі на дні *туману* теж не стихали. [5, с. 125];

Господиня – газдиня – володарка

Є *господиня*. [5, с. 64];/ - Дуріє стара *господиня*. [5, с. 64];/ *Господиня* говорила з помітним угорським акцентом. [5, с. 65];/ - Приймеш *газдине*, гостей? [5, с. 130]; / Але там унизу була Вона – висока, красива, із сяючими очима – моя *володарка*. [5, с. 19];

Аншлюс – кадик

А за таке *аншлюс*, - Микула провів собі пальцем по шиї. [5, с. 130];/ А за переховування жидів теж *кадик*, - староста знову черкнув по горлянці. [с. 130];

Покійник – небіжчик

Тут не *покійник* головний, а те, з якими почестями родина відправляє *небіжчика* пасти небесних телят. [5, с. 149];/ І коли б бідний *небіжчик* частіше пробував за життя ті смакоти й питво, якими родина частує гостей на його похороні, їй-бо, прожив би вдвічі довше , а може, й назавжди зрікся б помирати. [5, с. 149];

Люди – челядь

І *люди*, побачивши на світанні в небесах Святу шіфу, хрестилися і вже знали – прийшов посланець Бога за душею, аби її перевезти через ріку Вічності. [5, с. 18];/ Це було тоді, коли *челядь* боялася не смерті, а гріха. [5, с. 18];

Гріх – блуд

Відтоді зійшов світ нанівець: здрібнів, спився, погруз у *блудах* і *гріхах*. [5, с. 9];

Обличчя – твар

Вона стояла на дні ріки, піднявши догори неймовірної вроди *обличчя*, і кришталевим пальчиком манила до себе. [5, с. 19];/ – Агий, і тепер чень не на сповіді поклони била – *твар* маєш пом'яту, як товчена пасуля. [5, с. 11];

Серветка – скатертина

На майстерно вишитій *серветці* лежали компас, пілотський шолом, планшет, заяложена карта і масивний морський бінокль. [5, с. 69];/ Посеред кімнати, здавалося, з-під землі, виступав важкий круглий стіл, застелений білою домотканою скатертиною. [5, с. 69];

Пазуха – кендюх

– Не маю для вас нічого, – ховає глибше в *пазуху* булочку. [5, с. 138];/ Я через силу набиваю *кендюх* ванільним печивом. [5, с. 140];

Баба – бабуня – бабка

– *Бабо*, але люди один одному завжди дарують букети в знак любови, – заперечив я. [5, с. 145];/ Діва Марія свідок, як *бабуню* люблю. [5, с. 145];/ Ні, не можуть потятка співати, трави зеленіти, квіти цвісти, щоби цього ніколи більше не виділа моя *бабка*, – пристрасно сповідався Діві Марії... [5, с. 145];

2.2. Синонімія дієслів**Видиться – видати**

– Мицьку, мій Мицьку, – взяла за руку чоловіка й прошепотіла спеченими губами Солов'їха коли прийшла до пам'яті – сорок літ прожили ми з тобою, а *видиться*, ніби чотири світлі деньки. [5, с. 51];/ Прислухаюся, й мені *видиться*, що ось-ось заспіває на ґруні. [5, с. 85];/ Дали їм один день на збори всіх докупи, а потому, *видати*, повезуть. [5, с. 124];

Плювати – наплювати – начхати

-Ще чогось мерзотнішого не могла придумати, щоб сильніше в душу *плюнути*? [5, с.61];/ На сім'ю тобі *наплювати*? [5, с. 62];/На мене, на дитину *начхати*? [5, с. 62];

Обнишпорювати – обмацювати – промацувати – намацувати – нишпорити

Цілий день, мов привид, ходила вулицями, ледь не збожеволіла від горя Солов'їха, *обнишпорювала* канави, *обмацувала* на дорозі кожну вибоїну, залиту після дощу водою, але все марно. [5, с. 51];/ Карлик глибше втяг у плечі голову – так, що половина її увійшла в короткий товстелезний тулуб, і мовчав, *промацуючи* прищельця гострим поглядом. [5, с. 64];/ А потім, немов сліпець, *намацуючи* під собою землю, повільно рушила до воріт.

[5, с. 84];/ - Господи, а й справді – куди запропастилися вони? – починає **нишпорити** по хаті. [5, с. 157];

Скиглити – вити

Василь пірнув у дровітню, там **поскиглив**, але по короткому часі вийшов із новенькою сокирою... [5, с.15];/ І я відчув таку безмежну порожнечу, що навіть несла було **заскиглити, завити**, знайти в собі бодай сльозу. [5, с. 116];

Шугонути – полетіти

Спустившись до самої води, жінка привид на якусь мить застигла над нуртуючою водою, а далі **шугонула** в самий вир і через кілька секунд випірнула зі мною. [5, с.36];/Але я ніч не знаю, бо коли ми прибігли, вона перед нами здійнялася, зробила над хрестом коло, а далі **полетіла** й на очах розтанула, як пара. [5, с. 36];

Глянути – подивитися

Наталя з радісним здивуванням прочитала її й ошасливлена **глянула** на Голуба. [5, с.60];/ Наталя якось зверхньо, зневажливо, навіть з презирством **подивилася** на чоловіка й відповіла...[5, с. 61];

Бігти – мчати – дременути – чкурнути

І тут Слабинька бачить: **біжить** захекана Смерть — молода, ставна, накучерявлена, шкіряна сукня до перебачниці, стегна грішно сміються. /І **мчить** чогось не з косою за плечима, а зі снайперським гвером. [5, с. 9];/ Темрява, крізь яку ми **мчали**, була порожньою, легкою, і ми летіли крізь неї з неймовірною швидкістю. [5, с. 25];/ Вірний і досвідчений пес Сатана завбачливо влягався біля порога, аби про всяк випадок чимшвидше **дрепенути** з двору, а Мицько покійно заходив до хати. [5, с. 41];/ А потяг **мчав** дедалі швидше й швидше. [5, с. 104];/ Пан професор, хилитаючись, пішов шукати потаємну дірку в паркані, аби непомітно **чкурнути** додому. [5, с. 155];

Почовгати – брести – почимчикувати

Чічканя сердито грюкнула дверила і **почовгала** чобітьми під вікном. [5, с. 54];/ І тільки-но я проходив повз них, вони втрачали всяку цікавість і **брели** по сивій траві кудись за небокрай. [5, с. 28];/ Якщо через півгодини з сіней не вилітала спершу палиця, а за нею стрімголов і сам господар, мудрий і здогадливий Сатана кілька разів задоволено позіхне і **почимчикує** на своє місце під стодолою:... [5, с. 42];

Мовити – казати – просторікувати – говорити – вторити – проказувати – відати – пролебедіти – прорікувати – вповісти – плести.

О, слава тобі! — **мовила**, встаючи, Слабинька. [5, с.9] — **мовила** спокійно Слабинька і почала чесати сокирою милий серцю кльоц. [5, с. 12];/як баба **казала**, завжди хворіла,

коли люди копали, і благоденствувала, коли співали. [5, с. 10];/ Стояв на порозі, як обкльований горобцями соняшник, і, тримаючи в руках шапку, **просторікував** далі на все горло [5, с.13];/ Кілько їм раз уже **говорив** не рубати дрова вдень... [5, с. 13];/ Усе в ній **говорило** про те, що цього разу своє боронитиме до останку. [5, с. 13];/ Майря ображено закопили губи, взявшись боки, і собі **вторила**:... [5, с. 15];/ А мама продовжували голубити мого німого брата і, дивлячись на мене, **проказували**...[5, с.31]; /Добе **відав**: молода ще, напівзелена, але недалекий той час, коли одного ранку вона прокинеться посивілою від першої, такої ж юної та свіжої, паморозі. [5, с. 38];/ А під ранок надворі тихо зашепочуть сніги, і зима, ніжно всміхаючись у вікно, **пролебедить**: ...[5, с.42]; /-А мені дісталася гноївка, - без жодних емоцій **прорікує** Солов'їха. [5, с.43];/ А ще ти хоч **вповісти**, - продовжувала Мотринцюля, - що над ранок дерево щезло, але запах залишився. [5, с.53];/ - Я, мамка геть блудили... щось таке чорне з білим **плели**...[5, с.115];

Не сліпить – не ріже очі

Воно **не сліпило, не різало очей**, а наливало все єство дивовижним спокоєм, благодаттю, умиротворенням. [5, с. 26];

Мимрити – буркнути – бубоніти

Мицько ж тим часом, як шур із муки, боязко кліпає через вікно і невдоволено **мимрить** про себе. [5, с. 46];/ -Но, як собі хочеш, - **буркнула** грубо Чічканя.. [5, с. 54]; Розуму, що в малої дитини, - невдоволено **бубонів** домовий, прибираючи з-під ніг Михайла речі. [5, с. 64];

Збагнути – затишити – розуміти – усвідомлювати – уловити – відати

І тепер Слабинька, яка добре **затишила**, що після шістдесяти Всевишній літа вже тільки дарує, не може надивуватися: а за що саме їй така ласка - двадцять п'ять годочків Божої милості. [5, с.10];/ І тут почав **розуміти**, що втрачаю щось безмежно дороге, не поціноване в земному житті. [5, с.20];/ Ніяк **не втямлю**, куди і в який бік. [5, с. 24];/ І тут я **збагнув** – це Живе світло. [5, с. 26];/ Я одразу **збагнув**, що це говорило Живе світло. [5, с.26];/ Вони – дорога мамка – достеменно **усвідомлювали** нашу з братом трагедію...[5, с.31];/ І раптом вона **збагнула** : персик то відцвів, рожевим туманом розвіявся, але його запах залишився в ній і тепер наповнював, як ладан храм Божий душу її згорьовану. [5, с.53];/ -Господи, чи **відає** світ, яку Велику Людину ти забрав від нас, - подумав я. [5, с. 58];/ Його не кожному дано відчувати, **уловити, збагнути**. [5, с. 57];

Бачити – видіти – увидіти

І тут Слабинька *бачить*: біжить захекана Смерть — молода, ставна, накучерявлена, шкіряна сукня до перебачниці, стегна грішно сміються. [5, с. 9]; /Ліпше би ви мене в ложці води втопили, як *видіти* таке: [5, с.11];/ Я вдень — і то *виджу*, як сторічна курка. [5, с.13];/ «Хіба ти не *видиш*?» [5, с.23];/ -Кожен чоловік, *увидівши* перед собою таке страшило, втратив би пам'ять. [5, с.43];

Знепритомніти – обімліти

Винісши тоді на берег дитину, *знепритомніла*. [5, с.40];/ Тікаючи чимшвидш від бурі, вбігла захекана до хати, зняла блузку й *обімліла* : медалі не було. [5, с. 50];

Сварити – справуватися.

І коли Чічканя *сварила* Мотринцюлю, що через свою щедрю душу і сама може піти по жебрах, та ніяковіючи, тихо відказувала: ... [5, с. 54]; – Мать вашу поперек, штось зрана вже *справуєте*? ... [5, с. 11];

Поздоровляти – гратувати

Знала-бо достеменно, що діти конче навідаються *поздоровити* з вісімдесятип'яткою. [5, с. 10];/ — Сесе мені так родна мама... сесе она мені так *гратулує*! [5, с.11];/ «Приїхав братик мамку *поздоровляти*.. [5, с. 14];

Вдарити – гепнути – втелипашити – хряпнути – луснути – грюкнути – ляснути – вліпити

Глибокий стогін вирвався з Майриних грудей, очі її закотилися догори, ноги підкосило, і вона, як нежива, *гепнулася* біля воріт. [5, с.11];/ Він висунувся на поріг, коли Майря *втелипашила* його Насті межі очі, і вельми обурился, проте чомусь не на сестру, а на матір. [5, с.12]; /- рішуче рубанула долонею в повітрі Майря і, трохи не розрахувавши, *вдарила* матір по носі . [5, с.14];/ -засміялася вона й *хряпнула* переді мною дверима. [5, с. 34];/ Мда, час іде, якби батогом *луснув*. [5, с.42];/ -Чічканя сердито *грюкнула* дверима і почовгала чобітьми під вікном. [5, с.54];/ Хвіртка, мов удар по щоці, глухо *ляснула* за Іванчулею, і сотні людських поглядів упали їй під ноги. [5, с. 82];/ Борішка з усього розмаху *вліпила* малій ляпаса:... [5, с.137];

Позбиткуватися – поглумитися

Того дня доля ще раз жорстоко *позбиткувалася* наді мною.. [5, с. 33];/ А вона *поглумилася* наді мною. [5, с. 34];

Лишати – покидати

Певне, моя загибель настільки потрясла його тендітну душу, що мовчазний світ у ньому розколовся і одне за одним виривалися сповнені відчаю слова : *«Не лишай мене, не покидай»*. [5, с. 22];

Клацнути – відчинити – розчахнути

Клацнули дверцята, і з мотора вийшов Симко, за родинним прізвиськом Пірат. [5, с. 14];/ Тієї миті зойкнули й *відчинилися* двері одного з вагонів. [5, с.87];/ *Розчахнувши* двері, вона, як пожежна машина, влетіла в хату. [5, с.112];

Кричати – гаркати – лементувати – волати – закричати – зойкати – репетувати – квиліти – пищати – гелготати – верещати

- *гаркнула* несподівано «мертва». [5, с.12]; /- продовжувала *лементувати*. [5, с.12];/ Охоплений божевільним страхом, він *кричав* і махав рукою. [5, с.21];/ Побачивши, що Симко кинувся до хати за Василем, *верескнула* й стрімголов полізла на горище, вийняла кілька черепиць, висунула пелеханю й почала несамовито *кричати*. [5, с.15];/ Проте він обернувся і знову пройшов крізь моє тіло, *волаючи* перелякано до води. [5, с. 23];/ «Змилуйся наді мною» - *волав* я. [5, с. 25];/ -*Закричав* щосили і стиснув кулаки. [5, с. 32];/ Тієї миті *зойкнули* й відчинилися двері одного з вагонів. [5, с. 87]; /-*Зарепетував* навіжено й замахнувся кулаком. [5, с.93];/ -Він *зойкнув* й одразу прозрів. [5, с.93];/ Червоними очиськами спалила присутніх, а далі скинула догори руки, заламала їх, відтак гепнулася на коліна перед іконою й пронизливо *заквиліла:...* [5, с.112];/ Бо голосила Магдалина – ні, не голосила, а пронизливо скрипіла-*пищала*, - як незмащені колеса на старій підводі. [5, с. 112];/ Не встигли щасливо проминути міст, як із-за рогу старої школи, чомусь прозваної «яблучною», улюлюкаючи й *гелготячи*, вискочила зі своїм виводком могутня, як стіг стіна, циганка Борішка. [5, с.136];/ І тоді мене вперше в житті охопив неймовірний жах і я заверещав: «Гойте, люди, бабка померли!» [5, с.136];

Кинути – вшмарити – зашпурити

Миттево вихопила від приголомшеної Слабиньки фийсу, розмахнула нею і *кинула* в городець. [5, с. 11]; Майря, ніби під напругою триста вісімдесят вольт, підхопилася і з усієї сили смачно *вшмарила* Насті межі очі. [5, с.12]; Майря тим часом кинулася до старої Слабиньки, вихопила сокиру і знову щосили *зашпурила* в городець. [5, с. 12];

Розтрясти – розсіяти.

Мамо, дайте, бо вас *розтрясу*, як міх полови! [5, с.13]; /Авбись'ня, як мак по землі, *розсіяла*, і так не дам! [5, с.13];

Порадити – нараяти

Коли він був уже в горі, я без злого наміру, просто з цікавості , **нараяв** йому кинути на дроти стебло ще зеленого соняшника, яке він чомусь взяв із собою. [5, с. 23];/ -зітхнув голос, а далі **порадив**: ...[5, с. 27];

Плакати – ридати – голосити

-І тут, схиливши покірно голову, **заплакав**. [5, с. 26];/ Тремтячими руками мама погладила нас, притулили наші голівки до себе й **заридали**. [5, с. 31];/ Уперше в житті я бачив, як мама **плачуть**, і чомусь замість жалю з'явилося роздратування . [5, с. 31];/ І **голосить** у тому цвітінні нерозквітле тітчине кохання. [5, с.85];/ Вагони не співали, а **плакали**. [5, с. 87];/ Тихо й розпачливо **плакали**, наче старі батьки, забуті дітьми в сирітських притулках. [5, с.87];

Розглядати – розглядатися – пантрувати

По обидва боки блакитної дороги густо росли інеєві дерева, з цікавістю **розглядаючи** мене і про щось дзвінко розмовляючи між собою. [5, с.27];/ Я **розглядав** покинутий світ радше з подивом і великою цікавістю...[5, с. 22];/ Я з подивом почав **розглядатися** навколо і побачив гори з рожевих коралів ... [5, с. 26]; Настя весь цей час пантрувала за всім через вікно. [5, с. 15];

Виниряти – випірнати – виринати

Напружившись, я рвонув угору й на хвилину **винирнув**. [5, с.20];/ Спустившись до самої води, жінка привид на якусь мить застигла над нуртуючою водою, а далі шугонула в самий вир і через кілька секунд **випірнула** зі мною. [5, с.36];/ Над водяним дзеркалом то **зринала**, то пірнала дитяча голівка. [5, с. 40];/ Саме в цю мить із білого мороку **виринула** голова сусідки Анці Страйхерки. [5, с.124];

Вразити – потрясти

І тепер далекі овиди, які несподівано вирости перед ним із порога хати, настільки **вразили** Мицька, що він на хвилину забув про смерть Солов'їхи. [5, с.39];/ Несподіване щастя так **вразило** й **потрясло** жінку, що зовсім оніміла на сцені, а коли добралася додому, злягла на три дні й пролежала в гарячці. [5, с. 41];

Жити – вікувати – топтати ряс зелений

Майже сорок літ **жили** разом. [5, с.39];/**Вікували** як дві гілки на дереві : то сплетуться – сокирою не розрубаш, а то розведе їх вітер – мотузкою не прив'яжеш. [5, с.39];/**Вікуємо** собі із Мицьком у мирі й злагоді, як ті голубочки, а тебе завидки гризуть. [5, с. 45];/ Гірко, що йдуть содухів праведних люди молоді, здорові, яким би **топтати й топтати ряс зелений**. [5, с. 17];

Витріщати – випуляти – пулять

-Я? – *витріщає* очі Солов'їха. [5, с.44];/ -*Випулила* бумбаки Майря [5, с.11]; – Коли тобі так моя біда очі пулять, візьми балту тай сама рубай! [5, с.11];

Кліпати – лупати

-Тут Солов'їха розгублено *закліпала* очима, потім зблідла й найжачилася. [5, с.44];/ -Ти, вошливцю короставий, чого *лупаси* на мене своїми баньками? [5, с.45];/ Мицько ж тим часом, як щур із муки, боязко *кліпає* через вікно і невдоволено мимрить про себе. [5,с.46];/ Михайло *закліпав* очима й не знав, що сказати. [5, с. 66];

Розміняти – дрібнити.

- Могла, могла, пане професоре, могла, але шкодувала великі гроші *розміняти*, - зітхнула баба. [5, с.153];/ І так мені їх жаль *дрібнити*. [5, с.153];

Рубонуту – махнути – розвести – заломити.

-Даю слово! – *рубонув* долонею в повітрі Перехрест. [5, с.98];/ -/- рішуче *рубанула* долонею в повітрі Майря і, трохи не розрахувавши, вдарила матір по носі. [5, с. 14];/Охоплений божевільним страхом, він кричав і *махав* рукою. [5, с. 21];/ - Та щось мусимо робити, якось думати, - *розвела* руки. [5, с.126];/ - Маріко-нейні, простіть, але не можу! – *заломила* у відчаї руки. [5, с. 127];

В'янути – марніти

Із того ранку баба почала *в'янути*, як ромашка, підрізана мотикою. [5, с.119];/ Перестала їсти, її постійно нудило, обливало потом, на очах *марніла*, ставала аж якоюсь прозорою і все частіше втрачала свідомість. [5, с.119];

Завалувати – загавкати

Десь внизу, під горою, *завалували* собаки, пролунало кілька пострілів. [5, с.126];/ Але тут знову *загавкали* собаки, почулися різні окрики й погрози – з усього видно, йшла облава на євреїв. [5, с.126];

Фіштелити – пихкати – дудлити

Так нікто ся немає, як наш дедушка Берталон, — *пихтить* сигаретою Борішка. [5, с.140];/ -А... а... а... да вже два года, як на кладбищі лежить, — спокійно *фіштелить* і далі Борішка. [5, с. 140];/ Вночі відсипаються, а вдень бормотуху *дудлять*. [5, с. 68];

Кропити – святити

– А раз таке чудо явилось, був би великий гріх не *покропити* й *освятити*. [5, с. 153];

2.3. Прикметникові синоніми в оповіданнях Д. Кешелі**Недоправлений – дурнуватий – недолугий**

А ти, *недоправлений* фешаку, міг би й сам нарубати мамці дров, - огризнулася Майря. [5, с. 13];/ І взагалі весь ваш рід лайдакуватий і *дурнуватий*. [5, с.45];/ Жінка твоя лепава та й діти *недолугі*. [5, с.45];

Жебрачий – убогий – бідний.

- А ти, *жебрача* кістко, хоть пробувала взяти в руки фийсу? [5, с.13];/ Переді мною постала *убога* місцина, схожа на невеличку угловину в наших *бідних* горах. [5, с.29];/ Про себе розповів, що він із сім'ї *бідного* ремісника, вчиться на льотчика і, в надії заробити якісь гроші, пише п'єси. [5, с.72];

Красива – файна – красна – парадна – розкішна

Такої *красивої* жінки відколи світ існує, мабуть, ніхто не бачив. [5, с.19];/Я ще тоді, ого, який був бетяр - потний, *файний*, як кажуть кров із молоком! [5, с. 43]; /-Ще'м сі жінка, як тота *красна* пава . [5, с. 44];/ -Небожка, сятила би ся, так у мені *красно* цвіла, ніби я йшла під вінець. [5, с.53];/ Що не кажи, а то *парадне* дерево, правда? [5, с.57];/ ...Ранок обіцяв *красну* днину. [5, с.79];/ А одна *майкрасна* птиця безбоязно сіла Марії на плече й так дзвінко заспівала, ніби то озвалися тисячі кришталевих дзвіночків. [5, с.95];/ Для мене це була казкова планета, на котрій навіть не всім праведникам даровано жити. [5, с.121];/ *Розкішне* кучеряве волосся відливало не просто рудим кольором, а сяяло всіма відтінками червоного золота. [5, с.125];

Незбагненна – дивовижна – фантастична

Очам моєї Душі відкрилися *незбагненної* краси біблійські овиди. [5, с.26];/ Дорога була м'якою, і здавалося, несла мене по долині *дивовижної* краси. [5, с.27];/ А далі зімною відбувалося щось *дивовижне*. [5, с.35];/ Світ розступився і почав виростати – спершу слабенькі, як осіння травичка, а далі міцніші промені сонця пробілися крізь подобрілі хмари, і все застигло у *фантастичному* видовищі. [5,с. 56];

Страшний – гнітючий – потворний

Але ніколи не думав, що любов така *страшна* . [5, с. 34];/ Особняк мав *гнітючий* вигляд. [5, с. 63];/ Незграбний, з *потворними* головою й обличчям карлик у цю хвилину був такий безпорадний і по-дитячому наївний, що викликав у Михайла щире співчуття. [5, с. 67];

Кволий – слабенький

А нинішнього року, як на біду, ще й потомство вивелось запізніле, якесь *кволе*...[5, с. 38];/ Світ розступився і почав виростати – спершу *слабенькі*, як осіння травичка, а далі міцніші промені сонця пробілися крізь подобрілі хмари, і все застигло у фантастичному видовищі. [5, с. 56];

Недійдавий – незграбний

– Яка це борцква, Марько, цвіла, коли, дивися, на дворі вже така стара і *недудйдава* осінь, як і ми з тобою? [5, с. 53];/ *Незграбний*, з потворними головою й обличчям карлик у цю хвилину був такий безпорадний і по-дитячому наївний, що викликав у Михайла щире співчуття. [5, с. 67];

Крихітна – маленька – дрібненька

Але найдивніше – худенька, *крихітна*, сонцесяйна жінка вражаюче була схожа на мою бабу Фіскарешку! [5, с. 150];/ *Маленька*, худенька, *дрібненька* від страшної хвороби. [5, с. 151];

Безпорадний – безнадійний

Незграбний, з потворними головою й обличчям карлик у цю хвилину був такий *безпорадний* і по-дитячому наївний, що викликав у Михайла щире співчуття. [5, с. 67];/ Він мав дуже печальний і *безнадійний* вигляд. [5, с. 88];

Перший ліпший – найкращий – неперевершений

-Солов'їха хапає *перший-ліпший* дрючок і вибігає на вулицю. [5, с. 45];/ -Кивну пальцем – *найкращий* хлопак через мене голову загубить, - і чинно поправляє волосся. [5, с. 44];/ -Сільський лінко і *неперевершений* брехун Райко ще тільки підходив до саду. [5, с. 48];

Роботящий – трудящий

Та й рід ваш увесь такий розумний, *роботящий*, співучий. [5, с.46];/ А мені потрібен звичайний *трудящий* чоловік. [5, с.59];

Дзвінкий – співучий

-Почувся *дзвінкий* жвавий голос, і з бічних дверей вийшла жінка. [5, с.64]; Та й рід ваш увесь такий розумний, роботящий, *співучий*. [5, с.46];/

Гігантський – велетенський

З кожною хвилиною ставало паркіше, повітря стискалося, ніби тиснуло *гігантським* пресом. [5, с. 78];/ Тієї хвилі подув вітер, зняв *велетенську* хмару білих пелюсток терну, підняв її в небо, потім опустив повільно на землю, і жінки потонули в ній. [5, с.85];/ ...Андрій у незмірно далекому світі стоїть перед *велетенською* горою з чистої, як сльоза, криги. [5, с. 89];

Могутній – величніший

Але ця *могутня* й таємнича ріка текла через усі пісні її народу, й тому все найпрекрасніше, найвеличніше найсолодше на світі Божому в уяві порівнювалося з Дунаєм. [5, с. 96];/ І чим глибше та ріка запливала в сон, тим ставала *могутнішою* й *величнішою*. [5, с. 100];

Ставна – висока

І тут Слабинька бачить: біжить захекана Смерть – молода, **ставна**, накучерявлена, шкіряна сукня до перебачниці, стегна грішно сміються. [5, с. 9]; Але там, унизу, була Вона – **висока**, красива, із сяючими очима – моя володарка. [5, с. 19];

2.4. Прислівникова синонімія

В'єдно – разом

То й вирішила хоч на свої уродини натопити піч - най і хижа в таке свято **в'єдно** з бабою оберігає свої старі костюмахи. [5, с. 10];/ Майже сорок літ жили **разом**. [5, с.39];/ Кажу, бувало, про себе: « А бодай тебе **в'єдно** із твоїм терном мороз спалив». [5, с. 85];

Здивовано – отетеріло

Здригнеться і, ніби прокинувшись від важкого сну, **здивовано** дивиться на мене. [5, с. 82];/ Фіскарошка **отетеріло** дивилася і не могла нічого втямити. [5, с. 125];

Тут – туйки – тутки

Тут я зрозумів, куди так попішають небесні істоти – напівлюди – напівптахи. [5, с. 28]; Я **туйки, туйки**, - заспокоїв голос, - не переживайте. [5, с. 17]; / -Ви мені ліпше скажіть: оті троє із сьої машини, вони довго **туйки** будуть? [5, с.17];/ Може бути **тутки** скоро біда. [5, с. 128];

Все одно – байдуже – все'дно

-Мені **все одно**, - сказала **байдуже** господиня... [5, с. 65];/ А так мені було **все'дно**. [5, с.85];/ - Ну і що там такого казав? - якось **байдуже** спитав вуйко Петро. [5, с. 111];

Зверхньо – зневажливо – з презирством – гордо

Наталя якось **зверхньо, зневажливо**, навіть **з презирством** подивилася на чоловіка й відповіла...[5,с.61];/ Господиня нагнулась, відчинила тумбочку і, показавши на рівенький стос товстелезних зшитків, **гордо** сказала:... [5, с. 73];

Різко – рвучко – стрімголов – стрімко

Різко повернулася – пуста навколо [5, с. 17];/ Блакитна дорога **різко** обірвалася. [5, с. 29];/ Нас **рвучко** підхопило і шалено понесло догори. [5, с.25];/ Я ледве пережив наступний день й увечері **стрімголов** помчав до неї – найсвятішої, найомріянішої, найкрасивішої. [5, с. 34]; **Стрімко** падаючи, я дивився в очі Смерті... [5, с. 20];

Про себе – пошепки

Мицько ж тим часом, як щур із муки, боязко кліпає через вікно і невдоволено мимрить **про себе**. [5, с. 46]; / Тітка, почувши, як серед ночі вуйко розквітчує терен, сердито спльовувала з ліжка і говорила **про себе**:... [5, с. 81];/ Приречено дивився на Марію й благально, майже **пошепки**, попросив:... [5, с.102];

Невдоволено – сердито – грубо

Мицько ж тим часом, як щур із муки, боязко кліпає через вікно і *невдоволено* мимрить про себе. [5, с. 46];/ -Мотринцюля, певно, з розуму зійшла, - випалила, як завжди, *сердито*. [5, с. 54];/ -Но, як собі хочеш, - буркнула *грубо* Чічканя.. [5, с.54];/ -Чічканя *сердито* грюкнула дверима і почовгала чобітьми під вікном. [5, с.54]; -Не кажу, бо радості великої нема, - *невдоволено* відповів Михайло. [5, с. 60];

Догори – вгору – угору

Нас рвучко підхопило і шалено понесло *догори*. [5, с. 25]; / За мить бадьоріли засвічувалися інеєм і , піднявши *вгору* крони, срібними оленями мчали до рожево-коралових гір.[5,с. 28];/ Я обернувся до жевріючого сходу, підняв *угору* руки і пристрасно закричав. [5, с. 33];

За мить – миттєво – притьмом – щодуху – чимшвидше – вмить – щодуху

За мить бадьоріли засвічувалися інеєм і , піднявши вгору крони, срібними оленями мчали до рожево- коралових гір.[5, с. 28];/ Вир *миттєво* схопив мене холодними руками й потяг униз. [5, с.20];/ - *Притьмом* злетіла з горища Настя...[5, с.16];/ Як мені плутано розповідав сільський чередар Єнив, він таки почув божевільні крики мого брата й *щодуху* примчав на берег ріки. [5, с. 35];/ -Похололо в грудях, і вона *притьмом* побігла до копанки. [5, с. 40];/ Вірний і досвідчений пес Сатана завбачливо влягався біля порога, аби про всяк випадок *чимшвидше* дременути з двору, а Мицько покійно заходив до хати. [5, с. 41];/ Тікаючи *чимшвиди* від бурі, вбігла захекана до хати, зняла блузку й обімліла: медалі не було. [5, с. 50];/ І *миттєво* на його неживому, аж до страху холодному обличчі зблиснули здивування й радість. [5, с. 89];/ - *вмить* знаком запитання вигнулася тітка Маргарита. [5, с. 114];/ І *щосили* рвонула на вулицю. [5,с. 128];

Сьогодні – нині

– Мені конче потрібно знати, чи льотним буде *нині* небо. [5,с.76];/ Мені ж прогноз погоди треба записати на *сьогодні*, – пояснила метушливо випроваджуючи Голуба з кімнати. [5, с. 76]; От і *нині* ще лиш на світанок благословлялося, а він уже клав валки під лісом. [5, с.96];

Здоровий – міцний

Вони народжувалися навдивовижу красивими, *міцними, здоровими*, плодючими й на всі довколишні околиці славилися своїм довголіттям. [5, с. 98];

Вниз – донизу.

Роза оглядаючись на обійстя, помалу пішла *вниз* вулицею. [5, с.127];/ Роза хутко побігла *донизу*, аби сховатися серед туману в долішньому ліску. [5, с. 128];

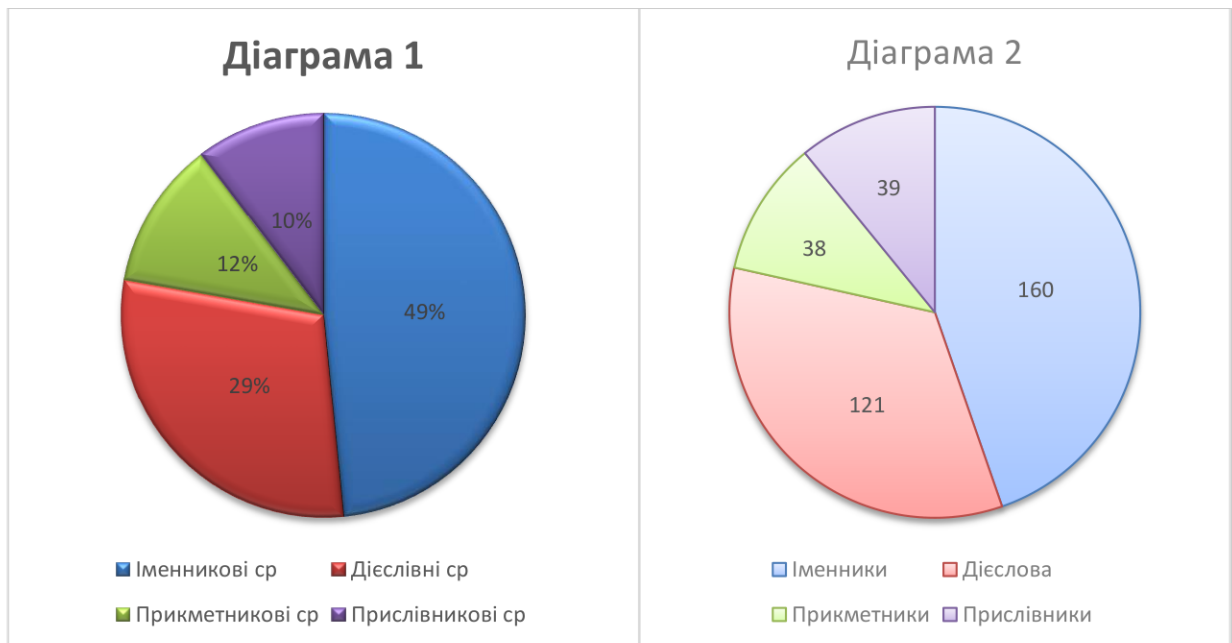
ВИСНОВКИ

Мова творів Дмитра Кешелі багата на синонімію. Лексичні синоніми у його оповіданнях відіграють важливу роль у формуванні авторського стилю, національного колориту та художньої виразності. Використання синонімів допомагає автору уникати повторів, робить мову виразнішою та живою та підпорядковується головній меті – надати творчості більшої точності, простоти та вишуканості.

Предметом розгляду нашого бакалаврського дослідження були лексичні синоніми в оповіданнях Дмитра Кешелі «Терен зацвів». У роботі проведено класифікацію синонімів у наукових дослідженнях, функціонально-стильові особливості синонімії, зокрема і в досліджуваних творах та проведено лексико-семантичний аналіз синонімів в оповіданнях: «Слабинька», «Страшна любов», «Мендалія», «Бороцква», «Загублені в часі», «Нерозквітле кохання», «Заблудлий потяг», «По той бік снігів» «Метелик любові».

У першому розділі «Синонімія в українській лінгвістиці» досліджено та з'ясовано поняття синонімії та синонімічних рядів, проаналізовано різні класифікації, виділено основні функції синонімів у мовній системі, досліджено у яких стилях ці функції вживаються та простежено використання синонімів у них, від детальних до більш узагальнених. У досліджуваній роботі синоніми розглянуто у широкому сенсі. Тому, до синонімічного ряду були залучені повні (абсолютні) та неповні синоніми; семантичні, стилістичні, семантико-стилістичні; однокореневі та різнокореневі; загальномовні, оказіональні і контекстуальні. Окрім того, виділено п'ять головних функцій у мовній системі: уточнення, заміщення, синонімічного протиставлення, оцінну та стилерозрізнявальну та з'ясовано які стилі притаманні цим функціям.

У другому розділі «Лексико-семантичний аналіз синонімів в оповіданнях та повістях Д. Кешелі «Терен зацвів» усі синоніми поділено на чотири групи, відповідно до їхньої належності за частинами мови: іменникова синонімія; дієслівна синонімія; прикметникова синонімія; прислівникова синонімія. Найбільшою групою за кількістю синонімічних рядів виявилася іменникова (61 синонімічний ряд), дієслівна (37), прикметникова (15), прислівникова (13) (Діаграма 1). Найбільшою групою за кількістю синонімів у синонімічних рядах стала також іменникова (160 синонімів), дієслівна (121), прикметникова (38), прислівникова (39) (Діаграма 2).

Усього проаналізовано 126 синонімічних рядів (358 синонімів)

Проведене дослідження вказує, що автор створює у оповіданнях абсолютні синоніми: *буття – життя; кончина – смерть*; подекуди вживав неповні синоніми: *страшний – гнітючий – потворний*; У оповіданнях Дмитра Кешелі вдалося виявити ідеографічні синоніми: *красива – файна – вролива*; стилістичні синоніми, відповідно зафіксовано три синонімічні пари: *очі – пультки; друг – цимбор; наплювати – начхати*. Також виявлено семантико-стилістичні синоніми: *мимрить – буркотить – бубонить*; однокореневі синоніми: *догори – вгору – угору*; та різно кореневі: *миттєво – щодуху – притьмом*. Синоніми: *жебрачий – убогий – бідний* в синонімічному ряді є загальномовними, і не менш важливими – okazіональні: *фіштелити – пихкати – дудлити; поздоровляти – грутулівати; завалувати – загавкати; парадна – красна – файна*; важко виділити багато окремих синонімічних рядів де автор використовує тільки okazіональні синоніми, проте, якщо брати до уваги одиниці мови, то використовує він їх чимало, також використовує контекстуальні синоніми: *мотор – автомобіль*.

У роботі також проаналізовано семантичні функції у оповіданнях Дмитра Кешелі і було з'ясовано, що провідною є функція заміщення, яка зумовлена потребою замінити одне слово на інше, щоб уникнути повторень у тексті та зробити його більш різноманітним.

Дослідження лексичних синонімів у творах Дмитра Кешелі є актуальними, оскільки до аналізу залучено не всю його творчість, до того ж їх не розглянуто детально крізь призму лексикології. Його проза насичена багатством мовних виразів, Д. Кешеля активно використовує закарпатську говірку, що надає його творам особливого колориту

та автентичності, робить тексти живими та справжніми, ніби вони пропущені крізь власний досвід.

Отже, лексичні синоніми в оповіданнях Д. Кешелі – багаті та різноманітні. Створення багатьох синонімічних рядів у межах декількох оповідань, свідчить про його майстерну роботу зі словом та слугує яскравим доказом таланту письменника.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Наукова література

1. Бодик О. П., Рудакова Т. М. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія. Навч. посіб.- К. Центр учбової літератури, 2011. – 416
2. Вусик О. С. Словник синонімів української мови: понад 2500 синонімічних гнізд / О.С. Вусик ; за ред. докт. філолог. наук, проф. А. М. Поповського. — Вид. 2-ге, доповн. - Тернопіль : Навчальна книга. Богдан, 2012. - 576 с.
3. Дудик П. С. Стилїстика української мови: Навчальний посібник. – К: Видавничий центр «Академія», 2005. – 368 с.
4. Єлизавета Барань - Вільмош Газдаг : словник філологічних термінів. Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II., Берегове, 2024. 108 с.
5. Кешеля Д. Терен зацвів : Оповідання. Повість / Дмитро Кешеля. -К. : ВЦ «Академія», 2018. —160 с.
6. Сучасна українська літературна мова : навч. посібник для студ. вищ. навч закл. / С. О. Караман, О. В. Караман, М. Я. Плющ [та ін.]; за ред. С. О. Карамана. К. : Літера ЛТД, 2011. - 560 с.
7. Сучасна українська літературна мова. / За ред. О.Д.Пономарева. – К.: Либідь., - 2001. – 400с.
8. Сучасна українська літературна мова/ Під ред. М. Я. Плющ. – К: Вища школа., - 1994. – 414 с.
9. Сучасна українська літературна мова: Лексикологія. Фонетика: підручник / А.К. Мойсієнко, О.В. Бас-Кононенко, В.В. Бондаренко та ін. — К .: Знання, 2010. — 270с.
10. Українська мова. Енциклопедія (Редколегія: Русанівський В.М., Тараненко О.О., Зяблюк М.П. та ін.). – К.: Укр. енцикл., - 2000. – 752с;
11. Українська мова: Енциклопедія/ Редкол.: Русанівський В. М. У45 (співголова), Тараненко О. О. (співголова), М. П. Зяблюк та ін. – 2-ге вид., випр і доп – К.: Видво «Укр. Енцикл.» ім. М. П. Бажана, 2004. – 824 с: іл.
12. Ющук І. П. Українська мова. – К. : Либідь, 2004. – 640 с.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

13. Бублик Л. М. Функції синонімів у творах Григора Тютюника. – Режим доступу: https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/2248/16_Bublyk.pdf?sequence=1&isAllowed=y

14. Володимир О, Рембецька О. Функційно-стилістичні особливості синонімів у Творах Уласа Самчука. – Режим доступу:
<https://ekhsuir.kspu.edu/server/api/core/bitstreams/66571872-f5c3-438b-92f61c92ffb5c019/content>
15. Ржепецька А. Р. Функціональні особливості лексичної синонімії в турецькій мові./ Київ 2023. – Режим доступу:
<http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/787878787/3360/%D0%A0%D0%B6%D0%B5%D0%BF%D0%B5%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D0%90.%D0%A0.%20%D0%9F%D1%82%D1%83%D1%8014-21.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
16. Старух О. Синонімія в текстах Ірини Жиленко / Львів – 2021. – Режим доступу:
https://philology.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/mahisterska_Starukh_oleny.pdf

Összefoglalás

A szakdolgozat Dmytro Keshela, elbeszéléseiben előforduló lexikai szinonimák vizsgálatának szenteli figyelmét, különösen a “A galagonya virágzása” című kötetben. A kutatás fő célja a szinonimák sorozatának elemzése, azok lexikai-szemantikai és funkcionális-stilisztikai sajátosságainak meghatározása az író egyedi stílusának kontextusában.

A szakdolgozat különböző szinonimakategóriákat veszi figyelembe, beleértve az abszolút és nem teljes, szemantikai, stilisztikai, szemantikai-stilisztikai, egy- és több gyökerű, általános nyelvi, alkalmi és kontextuális szinonimákat. Részletes lexikai-szemantikai elemzés készült a következő elbeszélésekben előforduló szinonimákról: „Слабинька/Slabyn`ka”, «Страшна любов/Strashna lyubov», «Мендалія/Mendaliya», «Бороцква/Borotskva», «Загублені в часі/Zagubleni v chasi», «Нерозквітле кохання/Nerozkvitte kokhannya», «Заблудлий потяг/Zabludlyi potyah», «По той бік снігів/Po toi bik snigiv», «Метелик любові/Metelyk lyubovi».

A kutatás során komplex módszertani megközelítést alkalmaztak, amely magában foglalja:

- Kontextuális elemzés, amely lehetővé teszi a szinonimák használatának szemantikai változásainak és stilisztikai funkciójának azonosítását.
- Lexikai és szemantikai elemzés, amelynek célja a szinonimasorozatokban szereplő szavak közötti szemantikai különbségek azonosítása volt.
- Osztályozási elemzés, amely lehetővé teszi a szinonimák nyelvi jellemzők és funkciók szerinti rendszerezését.

Különös figyelmet fordítottak a szinonimák funkcióira, amelyek között kulcsszerepet foglal el a helyettesítés funkciója, amely hozzájárul az író egyedi stílusához, biztosítja a nyelvi kifejezőerőt és színt ad a szövegeknek.

A kutatás megerősíti, hogy a lexikai szinoníma Dmytro Kesheli írói stílusának szerves része, művei gazdag nyelvi kifejezésekkel telítettek, amelyek tükrözik az általános ukrán és regionális nyelvi sajátosságokat.

Az eredmények felhasználhatók lexikográfiában, stilisztikai elemzésben és nyelvészeti kutatásokban, valamint az ukrán nyelv és irodalom oktatási anyagaiban.

Звіт подібності

метадані

Назва організації
Hungarian College of Higher Education Ferenc Rakoczi II Transcarpathian
Заголовок
Певсе Вікторія
Науковий керівник / Експерт
Автор **Наташка Лібак**
підрозділ
Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

Обсяг знайдених подібностей

Коефіцієнт подібності визначає, який відсоток тексту по відношенню до загального обсягу тексту було знайдено в різних джерелах. Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

25

Довжина фрази для коефіцієнта подібності 2

10884

Кількість слів

73428

Кількість символів

Тривога

У цьому розділі ви знайдете інформацію щодо текстових спотворень. Ці спотворення в тексті можуть говорити про МОЖЛИВІ маніпуляції в тексті. Спотворення в тексті можуть мати навісний характер, але частіше характер технічних помилок при конвертації документа та його збереженні, тому ми рекомендуємо вам підходити до аналізу цього модуля відповідально. У разі виникнення запитань, просимо звертатися до нашої служби підтримки.

Зверніть увагу, що при автопереведенні редакційні зміни могли бути втрачені. Щоб перевірити можливі спроби маніпулювання текстом, подивіться, будь ласка, звіт про подібність вихідного тексту.

Заміна букв		0
Інтервали		0
Мікропробіли		0
Білі знаки		0
Парафрази (SmartMarks)		71

Подібності за списком джерел

Нижче наведений список джерел. В цьому списку є джерела із різних баз даних. Копію тексту означає в якому джерелі він був знайдений. Ці джерела і значення Коефіцієнту Подібності не відображають прямого плагіату. Необхідно відкрити кожне джерело і проаналізувати зміст і правильність оформлення джерела.

10 найдовших фраз

Копію тексту

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	НАЗВА ТА АДРЕСА ДЖЕРЕЛА URL (НАЗВА БАЗИ)	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
1	https://chtyvo.org.ua/authors/Bodyk_Ostap/Suchasna_ukrainska_literaturna_mova_Leksykologhiia_Frazeologhiia_Leksykohrafiia.pdf	73 0.67 %
2	http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/7878787/4267/%D0%9A%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D1%80%20%D0%84.%D0%9E.%20%281%29.pdf?sequence=1	55 0.51 %